VVV.

L.3556/2.

Conseil d'Etat
LEGISLATION
29 JUIN 1953
2
Coordination
bureau

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 20e April 1953 door de Minister van Landbouw verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de tussenkomst van een technisch adviseur bij de rechtspleging voor het vredegerecht in pachtzaken", heeft de 3e Juni 1953 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Agriculture, le 20 avril 1953, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "relatif à l'intervention d'un conseiller technique dans la procédure en justice de paix en matière de bail à ferme", a donné le 3 juin 1953 l'avis suivant :

Het ontwerp strekt er toe een aantal regelen te stellen inzake het optreden voor de vrederechter, van de technische adviseur bedoeld in artikel 59 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Als rechtsgrond worden aangehaald artikel 67 van de Grondwet en titel XII, boek I, deel I van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, betreffende de rechtspleging voor het vredegerecht in pachtzaken.

\+

\+ \+

Titel XII van boek I van deel I van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is ingevoegd bij de wet van 7 Juli 1951 houdende wijziging van de wetgeving betreffende de landpacht. Hij behelst maar één artikel : artikel 59. Het stelt in pachtgeschillen een voorafgaande poging tot verzoening voor de vrederechter in en bepaalt in het derde en vierde lid :

"Tijdens de voorafgaande poging tot verzoening kan de rechter, op eigen initiatief of op aanvraag van partijen, het advies van een technisch adviseur inwinnen.

Blijkens die bepalingen is de technische adviseur op wie de vrederechter een beroep kan doen, in werkelijkheid niets anders dan een deskundige die maar in zover van de overige deskundigen verschilt dat hij tijdens de voorafgaande poging tot verzoening kan worden geraadpleegd.

Het bijvoeglijk naamwoord dat hem qualificeert toont immers genoegzaam aan, dat hij uitsluitend op grond van zijn kunde of van zijn beroep zal opkomen. De rechter is trouwens niet verplicht een technisch adviseur op te roepen; de rol van die adviseur in het verzoeningswerk van de rechter beperkt zich, bij voorkomend geval, tot het geven van advies, dat de rechter zich naar goedvinden ten nutte maakt.

Indien men mocht twijfelen, herleze men in het verslag, dat de heer Discry de 17e Juni 1948 namens de Commissie voor Landbouw aan de Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft uitgebracht, de passus aangaande artikel 19 van de wet van 7 Juli 1951 (Parlem. Doc., Kam. Volksver., Zittijd 1947-1948, nr 572, blz.10).

In dat verslag wordt verklaard :

De Commissie heeft het belangwekkender geoordeeld een verzoeningsexpertise in te richten. Vaak doet zich immers het geval voor dat er bij de pleiters in verzoening slechts onenigheid bestaat over een raming of het bedrag van een vergoeding. Het is nuttig gebleken, aan de rechter, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van een van de partijen, toe te laten een deskundige aan te stellen belast met de raming of met het uitbrengen van advies over het betwiste feitelijk punt.

Zulks is de draagwijdte van het amendement dat eenparig aanvaard werd. Die bepaling was des te meer gerechtvaardigd, dat de rechter aan het akkoord van de partijen de uitvoerbare vorm kon geven.

Door die procedure zal worden voorkomen dat de pleiters zouden worden genoopt hun toevlucht te nemen tot dagvaarding wanneer tussen hen slechts een meningsverschil bestaat over een feitelijk punt of een materiële vaststelling.

De aangenomen tekst luidt als volgt :

Artikel 17.-

Een amendement dat er toe strekt te verklaren dat de vrederechter zetelt met bijstand van twee landelijke bijzitters die deelnemen aan het onderzoek, aan de beraadslagingen en aan het vonnis, en die de minuut er van ondertekenen, werd verworpen met 9 stemmen tegen 7 en 1 onthouding.".

\+

\+ \+

Als de technische adviseur een deskundige en niet meer dan een deskundige is, moet om identieke redenen worden aangenomen dat de wetgever, wanneer hij de Koning gelast diens bezoldigingstarief" vast te stellen, aan de Koning, voor zover het optreden van de technische adviseur zulks vergt, soortgelijke macht heeft willen toekennen als hij krachtens artikel 544 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bezit tot het bepalen onder meer van de wijze van vereffening der gerechtskosten voor deskundige onderzoeken bevolen bij toepassing van de artikelen 302 en volgende van genoemd Wetboek. Derhalve vinden de artikelen 5, 6 en 7 van het ontwerp

de in het arrondissement wonende gediplomeerden van het hoger of middelbaar landbouwonderwijs.

Zodanige regelen hebben niets te maken met de vaststelling van het bezoldigingstarief, hoe ruim dit begrip ook moet worden opgevat.

Wellicht heeft men dit ingezien en wordt daarom in de inleiding artikel 67 van de Grondwet als rechtsgrond aangehaald. Voor een toepassing als in de artikelen 1 en 4 van het ontwerp wordt overwogen, is die bepaling van de Grondwet echter niet vatbaar.

Overeenkomstig de geest van onze instellingen heeft de wetgever de rechtspleging vóór de hoven en rechtbanken steeds aan zich gehouden en ze gewoonlijk zelf in bijzonderheden geregeld. Alleen in uitzonderingsgevallen en krachtens uitdrukkelijke machtstoewijzing heeft hij toegelaten dat de Koning zich hierin mengde.

Deze wetgeving is zichzelf genoeg en laat ten andere geen ruimte voor de uitoefening van de verordenende bevoegdheid die de Koning uit artikel

Artikel 59 van een stel bijkomende regelen voorzien, of de rechter wenken geven voor de keus van de technische adviseur, zou er op neerkomen aan de wet iets toe te voegen wat de wetgever niet heeft voorzien in plaats van er de natuurlijke gevolgen uit te halen.

De Raad van State adviseert, de artikelen 1 tot 4 uit het ontwerp te schrappen.

Artikel 8 van zijn kant is maar een samenvatting, zonder verdere betekenis, van het laatste lid van artikel 59; het moet eveneens wegvallen.

Derhalve, en met inachtneming van een aantal opmerkingen betreffende de vorm die geen commentaar vergen, stelt de Raad van State de volgende tekst voor :

Koninklijk besluit tot vaststelling van het bezoldigingstarief van de technische adviseur bedoeld in artikel 59 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Gelet op artikel 59 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd bij de wet van 7 Juli 1951 ;

Gelet op het advies van de Raad van State ;

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw en van Onze Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Artikel 1.-

Bovendien ontvangt hij drie frank per kilometer die hij voor het uitvoeren van zijn opdracht aflegt, onverschillig welk vervoermiddel hij heeft gebruikt.

Artikel 2.-

De provisie nodig ter bezoldiging van de technische adviseur wordt door de partij die om zijn oproeping verzoekt in handen van de griffier geconsigneerd.

Bij aanstelling van een technische adviseur op initiatief van de rechter wordt de provisie geconsigneerd door de partij die het verzoek om verzoening heeft ingediend.

De bezoldiging van de technische adviseur, door de rechter begroot, wordt hem door de griffier uitbetaald. Het eventueel overschot van de geconsigneerde som wordt vervolgens terugbezorgd aan de partij die de provisie verstrekt heeft.

Artikel 3.-

Bij verzoening vormt dat proces-verbaal ten gerieve van de partij die de som geconsigneerd heeft, rechtstitel voor het verhalen van het door de andere partij bij te dragen aandeel.

Zo de andere partij haar aandel vóór de afsluiting van het proces-verbaal heeft betaald, wordt daarvan in dit laatste melding gemaakt.

Artikel 4.-

Onze Minister van Landbouw en Onze Minister van Justitie zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te ,

VAN 'S KONINGSWEGE :

De Minister van Landbouw,

Le projet a pour objet d'arrêter un certain nombre de règles relatives à l'intervention, devant le juge de paix, du conseiller technique prévu à l'article 59 du Code de procédure civile. Il invoque comme fondement légal l'article 67 de la Constitution et le titre XII du livre 1er de la première partie du Code de procédure civile, relatif à la procédure en justice de paix en matière de bail à ferme.

\+

\+ \+

Le titre XII du livre 1er de la première partie du Code de procédure civile a été inséré dans ce code par la loi du 7 juillet 1951 modifiant la législation sur le bail à ferme. Il ne contient qu'un article, l'article 59. Cet article institue, devant le juge de paix, un préliminaire obligatoire de conciliation dans les contestations relatives au bail à ferme et dispose, aux alinéas 3 et 4 :

De ces dispositions il ressort que le conseiller technique auquel il est permis au juge de paix de recourir, n'est, en réalité, qu'un expert qui ne se distingue des autres experts qu'en ce qu'il peut être consulté au cours du préliminaire de conciliation.

Il résulte, en effet, suffisamment de l'adjectif qui le qualifie qu'il n'est appelé à intervenir qu'en raison de son art ou de sa profession. Encore cette intervention n'est-elle pour le juge qu'une simple faculté. Le conseiller technique ne participe, le cas échéant, à la mission de conciliation du juge autrement qu'en lui donnant un avis dont le juge s'inspire à son gré.

En douterait-on qu'il suffirait, pour s'en convaincre, de relire le passage du rapport fait à la Chambre des représentants, au nom de la commission de l'Agriculture, par M. Discry, le 17 juin 1948, à propos de l'article 19 de la loi du 7 juillet 1951 (Doc. parl. Ch. Repr., session 1947-1948, n°572, p.10).

Ce rapport s'exprime comme suit :

Il a paru plus intéressant à la Commission d'organiser une expertise en conciliation. Il arrive fréquemment, en effet, que des plaideurs en conciliation ne sont en désaccord que sur une évaluation ou sur un chiffre d'indemnité. Il est apparu utile de permettre au juge, soit d'office, soit à la requête d'une des parties, de désigner un expert chargé d'évaluer ou de donner son avis sur le point de fait en litige.

C'est la portée de l'amendement qui a été admis à l'unanimité. Cette disposition se justifiait d'autant plus que le juge pouvait donner à l'accord des parties la forme exécutoire.

Cette procédure permettra d'éviter que les plaideurs ne soient obligés de recourir à l'assignation lorsqu'il n'existe entre eux qu'une divergence sur un point de fait ou une constatation matérielle.

Le texte admis est rédigé comme suit :

Article 17.-

Remplacer le sixième alinéa par le texte ci-

Le conseiller technique étant un expert et n'étant que cela, il faut admettre, par identité de motifs, qu'en chargeant le Roi de déterminer le "barème de sa rémunération", le législateur a entendu donner au Roi, dans la mesure où les interventions du conseiller technique le requièrent, des pouvoirs semblables à ceux qu'il puise dans l'article 544 du Code de procédure civile pour déterminer entre autres la manière de procéder à la liquidation des dépens et des frais afférents aux expertises ordonnées par application des articles 302 et suivants de ce code. L'article 59 du Code de procédure civile constitue donc un fondement légal suffisant pour les articles 5, 6 et 7 du projet.

Cet article ne peut, toutefois, constituer le fondement légal des articles 1er, 2, 3 et 4 du projet.

Ces derniers articles imposent au juge de paix des formes de procéder et s'immiscent dans le choix du conseiller en faisant au magistrat injonction de le désigner de préférence parmi les diplômés de l'enseignement agricole supérieur ou moyen habitant

Conformément à l'esprit de nos institutions, le législateur s'est toujours réservé et a généralement réglé lui-même dans ses détails la procédure devant les cours et tribunaux. Ce n'est qu'exceptionnellement et en vertu d'attributions expresses de pouvoirs qu'il a autorisé le Roi à s'y immiscer.

Cette législation se suffit à elle-même et ne laisse d'ailleurs pas de place à l'exercice du pouvoir réglementaire que le Roi puise dans l'article 67.

Le préliminaire de conciliation constitue, d'autre part, une modalité de l'intervention du juge dans les différends entre particuliers. Pareille procédure, de sa nature, répugne au formalisme.

Assortir l'article 59 d'un complément de règles ou donner au juge des recommandations pour le choix du conseiller technique aurait pour effet de compléter la loi en dehors des prévisions du législateur et non d'en dégager les conséquences qui en découlent naturellement.

Arrêté royal déterminant le barème des rémunérations du conseiller technique prévu à l'article 59 du Code de procédure civile.

BAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Vu l'article 59 du Code de procédure civile, modifié par la loi du 7 juillet 1951;

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Agriculture et de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS :

Article 1er.-

Il est alloué au conseiller technique prévu

Article 2.-

La provision nécessaire au paiement de la rémunération du conseiller technique est consignée entre les mains du greffier par la partie qui demande son intervention.

Si le conseiller technique est désigné d'initiative par le juge, cette provision est consignée par la partie qui a présenté la requête en conciliation.

La rémunération du conseiller technique, taxée par le juge, lui est payée par le greffier. Le reliquat éventuel de la somme consignée est ensuite restitué à la partie qui a constitué la provision.

Article 3.-

Le procès-verbal de clôture du préliminaire de conciliation énonce le montant de la rémunération du conseiller technique et désigne la partie qui a consigné la somme ayant servi au paiement.

Article 4.-

Notre Ministre de l'Agriculture et Notre Ministre de la Justice sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté.

Donné à , le

PAR LE ROI :

Le Ministre de l'Agriculture,

Le Ministre de la Justice,

De kamer was samengesteld uit

de Heren : F. LEPAGE, raadsheer van State, voorzitter
Messieurs : conseiller d'Etat, président

J. COYETTE, raadsheren van State
K. MEES, conseillers d'Etat

A. BERNARD, bijzitters van de afdeling wetgeving
Ch. VAN REEPINGHEN, assesseurs de la section de législation

J. CYPRES, adjunct-griffier, griffier
greffier adjoint, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. MEES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Landbouw.

expédition délivrée à M. le Ministre de l'Agriculture.

De 1953.

Le 1953.